

Farsta den 27 oktober 2025

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

Remissyttrande avseende Boverkets rapport: Lättnader i kraven på byggnader vid ändring och ombyggnad (2025:12)

DHR (Delaktighet Handlingskraft Rörelsefrihet) är en idéburen demokratisk organisation för och av personer med nedsatt rörelseförmåga. Genom att skapa opinion och påverka de politiska besluten arbetar vi för ett öppet Sverige, där personer med nedsatt rörelseförmåga inte blir utestängda. En av utgångspunkterna i vårt arbete är FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Det är utifrån detta perspektiv vi framför våra synpunkter på rapporten.

DHR ställer sig negativa till Boverkets rapport gällande "Lättnader i kraven på byggnader vid ändring och ombyggnad (2025:12)". Vi ser flera konsekvenser med förslagen till lättnader. Regeringen tror att minskad kravnivån leder till kraftigt minskade kostnader och möjliggör ett betydligt bättre nyttjande av det befintliga byggnadsbeståndet. I Boverkets rapport går myndigheten på samma linje och föreslår att tillgänglighetskravets nuvarande förstärkta ställning plockas bort utan att myndigheten gjort en ordentlig konsekvensanalys. Sammantaget anser Boverket att förslagen är förenliga med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

DHR är övertygade om att det är totalt tvärtom.

Om förslaget införs kommer kommunernas kostnader för bostadsanpassning öka. I stället för det nuvarande regelverk där fastighetsägare ansvarar för att åtgärda otillgänglighet vid ändring och ombyggnation kommer en mycket tyngre ekonomisk belastning läggas på kommunerna i form av bostadsanpassning. Idéen om att exempelvis undanta krav på hiss vid ändring i byggnader som innehåller färre än fyra våningar är helt galet. När samhällets behov av tillgängliga bostäder ökar i takt med en åldrande befolkning kan byggreglerna inte gå baklänges in i framtiden. Förslagen om att undanta från krav på tillgänglighet och användbarhet för bostäder som inreds på vind utökas och att motsvarande undantag införs för bostäder som inreds i suterräng försämrar situationen ytterligare. Hela förslaget om lättnader vid ändring och ombyggnad bryter mot FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som garanterar rätten att välja var och med vem man vill bo. På

grund av otillgänglighet är förutsättningarna att hitta bostad redan idag svåra för äldre och personer med funktionsnedsättning. Införs lättnaderna blir det ännu svårare i framtiden.

Förutom bostäder har Sverige gott om gamla fastigheter där det bedrivs näringsverksamhet, lokaler som nyttjas som arbetsplatser eller används för annan publik verksamhet. De gamla fastigheterna utestänger många på grund av otillgänglighet. Vid ändringar och ombyggnationer har gamla synder i form av otillgänglighet kontinuerligt åtgärdats vilket trots allt sakta men säkert skapat mer tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning i exempelvis kommunernas centrumkärnor. Men om regeringen förverkligar förslaget om att förenkla regelverket och de tekniska egenskapskraven ser DHR stora konsekvenser. Det kommer leda till mer diskriminering när personer med funktionsnedsättning utestängs. Allt nuvarande arbete med att ta bort gamla synder tar slut och utestängningen består.

DHR förstår inte varför regeringen och Boverket inte ser att nybyggnationer, ändringar och ombyggnationer utifrån principen universell utformning inte blir dyrare. Det finns idag gott om exempel på tillgänglighetsåtgärder som inte ökat kostnaderna utan tvärtom förbättrat situationen för alla. Ändå har Boverket ännu en gång fått en särskild hälsning från regeringen att titta extra på alla tekniska egenskapskrav och utformningskrav kring tillgänglighet och ljusförhållanden. Boverkets regeringsuppdrag är att "påtagligt minska kravnivån för att minska kostnader", en mening som hela tiden återkommit i Boverkets olika regeringsuppdrag de senaste åren trots att vi vet att det inte är sant. Och ändå skriver Boverket i rapporten "att förslagen kommer att ge sänkta kostnader vid ändring av byggnader". Enligt FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning får ekonomiska skäl inte användas som motivering för att inskränka eller försämra redan erkända rättigheter. FN:s övervakningskommitté har dessutom i sina allmänna kommentarer och beslut betonat att ekonomiska skäl inte är giltiga skäl för att urholka rättigheter som redan tillämpas i praktiken.

Beslut om detta yttrande har tagits av förbundsordförande Åsa Strahlemo. Yttrandet har beretts av ombudsman Lars-Göran Wadén.

DHR – Delaktighet Handlingskraft Rörelsefrihet

Vänliga hälsningar

Åsa Strahlemo, Förbundsordförande